

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 95/12), člana 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 61/06) i člana 18. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2011. GODINU **HRVATSKE KRŠĆANSKE DEMOKRATSKE UNIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Broj: 03-07-6-488/12
Sarajevo, 16. april 2013. godine

SADRŽAJ:

MIŠLJENJE	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS REVIZIJE	5
Predmet revizije	5
Cilj revizije	5
Obim revizije finansijskih izvještaja	5
4. PRETHODNE REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE	5
5.1. NALAZI	5
5.2. PREPORUKE	7

MIŠLJENJE

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu.

Rukovodstvo stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje u skladu sa zakonima i propisima i uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo obavili u skladu sa revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju garancije da je stranka postupala u skladu sa odredbama tada važećeg Zakona o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH" br. 22/00, 102/09 i 54/10)¹ – u daljem tekstu: Zakon o finansiranju.

Revizija je na osnovu uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja i postupanje u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Utvdili smo da Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine u izvještajnom periodu nije postupila u skladu sa odredbama člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju.

Prema našem mišljenju, osim navedenog, revidirani finansijski izvještaj ukazuje da je Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine u 2011. godini postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju.

---

¹ Dana 5.12.2012. godine stupio je na snagu novi Zakon o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH" br. 95/12).

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu.

Revizija je preduzeta u skladu sa članom 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, članom 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na bazi uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine ostvarila je ukupne prihode u iznosu od 45.574,83 KM, čija struktura je data u sljedećoj tabeli:

Red.br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u uk.prih. %
1	Članarina	0,00	0,00%
2	Prilozi fizičkih lica	0,00	0,00%
3	Prilozi pravnih lica	0,00	0,00%
4	Prihodi od imovine	8,73	0,02%
5	Prihodi od pr.lica	0,00	0,00%
6	Prihodi od poklona	0,00	0,00%
7	Prihodi iz budžeta	45.566,10	99,98%
	Ostali prihodi	0,00	0,00%
	Ukupni prihodi:	45.574,83	100,00%

U godišnjem finansijskom izvještaju politička stranka je iskazala ukupne rashode u iznosu od 66.449,68 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine. Skraćeni naziv stranke je HKDU BiH.

Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine je upisana u registar Kantonalnog suda u Mostaru, rješenjem broj: R 107/05 od 02.02.2006. godine.

Sjedište političke stranke je u Mostaru, ulica dr. Mile Budaka br. 126.

Ovlašteno lice za zastupanje stranke je Ivan Musa, predsjednik.

Ovlašteno lice za podnošenje finansijskih izvještaja u 2011. godini je Ivan Musa.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2011. godinu, Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine ima sljedeću organizacionu strukturu:

- Središnji uredi HKDU BiH Mostar,
- dva (2) županijska/kantonalna odbora i
- četrnaest (14) općinskih odbora.

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije je godišnji finansijski izvještaj Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu.

Cilj revizije je da revizoru omogući da izrazi mišljenje o tome da li je Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju.

Obim revizije finansijskih izvještaja Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na prihode iz budžeta.

4. PRETHODNE REVIZIJE

Služba za reviziju je obavila reviziju i pregled finansijskih izvještaja Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine za period od 2007. do 2010. godine, nakon čega su izdati izvještaji o reviziji, odnosno izvještaji o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama. Nakon izvršenog pregleda za 2010. godinu, Služba za reviziju je izdala Izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama da stranka treba postupati u skladu sa odredbama člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2011. godinu, utvrđeno je da Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine nije ispoštovala preporuke iz Izvještaja o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2010. godinu, odnosno i dalje postupa suprotno odredbama člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. NALAZI

Na osnovu obavljene revizije godišnjeg finansijskog izvještaja za 2011. godinu, utvrđeno je da je Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine prekršila odredbe člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju.

Na osnovu obavljene revizije godišnjeg finansijskog izvještaja za 2011. godinu, utvrđeno je da stranka nije vodila potpune evidencije o svojim rashodima i obavezama i da godišnji finansijski izvještaj nije popunila u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, čime su prekršene odredbe člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju.

Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine svoje poslovanje obavlja putem jednog transakcijskog računa i poslovne knjige vodi na nivou stranke.

Revizijom je utvrđeno da stranka nije pravilno ustrojila blagajničko poslovanje i da nije vršila redovan popis imovine i obaveza na dan 31.12.2011. godine.

- (1) Na osnovu konfirmacije dobavljača i uvidom u kartice analitičkih konta troškova i obaveza, utvrđeno je da Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine rashode nije evidentirala u momentu nastanka obaveze, već u momentu plaćanja obaveza, tako da ni troškovi ni obaveze koje su iskazane u poslovnim knjigama ne odgovaraju stvarnom stanju.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da računi za telefonske usluge i adsl usluge za 12/2011 godine u ukupnom iznosu od 84,54 KM nisu evidentirani u poslovnim knjigama za 2011. godinu, već u poslovnim knjigama za 2012. godinu. Takođe je utvrđeno da stranka na dan 31.12.2011. godine nije iskazala obaveze prema JP Hrvatske telekomunikacije u iznosu od 84,54 KM.

- (2) Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine je u svojim poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju za 2011. godinu iskazala troškove goriva u ukupnom iznosu od 8.819,50 KM.

Troškovi goriva su u poslovnim knjigama evidentirani na osnovu naloga isplate sa blagajne, odnosno računa za gorivo. Uvidom u blagajničke izvještaje i naloge isplate utvrđeno je računima nisu ovjereni od strane ovlaštenog lica stranke za isplatu, odnosno da nalozi isplate nisu ispravni za knjiženje u poslovnim knjigama jer ne sadrže potpis primaoca i potpis isplatioca (blagajnika).

Revizijom je utvrđeno da su isplate iz blagajne po osnovu utrošenog goriva vršene samo na osnovu računa za gorivo na osnovu kojih nije moguće utvrditi mjesto i svrhu putovanja, odnosno da li je trošak nastao u svrhu obavljanja stranačkih poslova.²

Uvidom u poslovne knjige Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu, nije utvrđeno da ova politička stranka u svom vlasništvu ima vozila.

Imajući u vidu da stranka ne posjeduje vozila i da nema zaposlena lica, kao i da na osnovu raspoložive dokumentacije nije moguće utvrditi da su troškovi goriva nastali u svrhu obavljanja stranačkih poslova, Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine je na sva isplaćena sredstva za koja ne posjeduje adekvatnu dokumentaciju³, u skladu sa poreskim propisima, kao na lična primanja, imala obavezu da izvrši obračun poreza na dohodak i pripadajuće doprinose.

Obzirom da stranka nije izvršila obračun poreza na dohodak i pripadajuće doprinose na isplaćena sredstva fizičkim licima po računima za gorivo, tako ni troškovi i obaveze po osnovu poreza na dohodak i pripadajućih doprinosa nisu iskazani u poslovnim knjigama.

Na osnovu svega navedenog, Služba za reviziju je utvrdila da Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine nije u obrascima 4 (rashodi političke stranke) i 4-1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi) iskazala sve svoje rashode, odnosno u obrascu 5 (pozajmice, krediti i dugovi) nije iskazala sve obaveze na dan 31.12.2011. godine, čime je prekršila odredbe člana 20., 21. i 23. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

---

² Isplate na ime fizičkih lica, odnosno organizacionih odbora stranke: Mostar, Čitluk, Posušje, Ljubuški, Nova Bila i Novi Travnik.

³ Nalozi za službena putovanja iz kojih je moguće utvrditi ime i prezime, funkciju u stranci, vrijeme, mjesto i svrhu putovanja, kao i obračun troškova.

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Hrvatskoj kršćanskoj demokratskoj uniji Bosne i Hercegovine da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da vodi evidencije o svojim prihodima i rashodima, i*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.*

Takođe, preporučuje se stranci:

- *da prihode i rashode priznaje u momentu njihovog nastanka, a ne u momentu naplate ili plaćanja,*
- *da u skladu sa Zakonom o računodstvu i reviziji FBiH redovno obavlja popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.,*
- *da utvrdi stvarno stanje svojih obaveza i provede odgovarajuća knjiženja u svojim poslovnim knjigama⁴, i*
- *da poslovanje blagajne uredi na način da se razgraniče dužnosti odobravanja isplate, evidentiranja i isplate gotovine⁵, odnosno da evidentiranje isplata iz blagajne u poslovnim knjigama vrši na osnovu ispravne dokumentacije (npr. potpisani nalozi uplate i nalozi isplate; putni nalozi ili ovjereni računi za isplatu).*

KOMENTAR:

U ostavljenom roku, Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine nije dostavila primjedbe na Preliminarni izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2011. godinu.

Zahvaljujemo se ovlaštenoj osobi za finansijske izvještaje Hrvatske kršćanske demokratske unije Bosne i Hercegovine na dobroj i korektnoj saradnji tokom obavljanja revizije finansijskih izvještaja.

Hasida Gušić, šef Službe za reviziju

Sanja Tošović, revizor

Anela Burdžović-Kapić, pomoćnik revizora

---

⁴ Stranka je u obrascu 5 iskazala obaveze prema dobavljaču "KUNA" d.o.o. u iznosu od 1.000,00 KM, a za koje u postupku revizije nije potvrđeno da ima obaveze (nije dostavljena konfirmacija), odnosno stranka je navela da smatra da ovaj pravni subjekt više ne postoji.

⁵ Hrvatska kršćanska demokratska unija Bosne i Hercegovine nije pravilno uspostavila blagajničko poslovanje. Blagajnički dnevnic-i izvještaji, nalozi isplate i naplate nisu potpisane od strane blagajnika. Računi prije isplate i knjiženja nisu ovjereni od strane odgovorne osobe.